

**MAKTABGACHA YOSHDAGI BOLALARDA XALQ MAROSIMLARI
VOSITASIDA TABIATGA MUHABBAT HISSINI
SHAKLLANTIRISHNING PEDAGOGIK IMKONIYATLARI.**

Boymurodova Manzura G'olib Qizi

Toshkent Xalqaro Nordik international University

Ta'lim va tarbiya nazariyasi va metodikasi

nazariyasi va metodikasi 2 kurs magistranti

ANNOTATSIYA. *Maktabgacha yoshdagi bolalarda xalq marosimlari vositasida tabiatga muhabbat hissini shakllantirishning pedagogik imkoniyatlarini o'rganishga bag'ishlangan. Maktabgacha ta'lim jarayonida xalq marosimlari va an'analari bolalarga tabiatni sevish, uning go'zalligini qadrlash va uni asrashni o'rgatishda muhim ro'l o'ynaydi.*

KALIT SO'ZLAR: *Xalq marosimlari, tabiatga muhabbat, maktabgacha ta'lim, o'yinlar, bolalar.*

АННОТАЦИЯ. *Оно посвящено изучению педагогических возможностей формирования чувства любви к природе у детей дошкольного возраста средствами народных обрядов. В процессе дошкольного образования важную роль играют народные обряды и традиции, которые учат детей любить природу, ценить ее красоту и беречь ее.*

КЛЮЧЕВЫЕ СЛОВА: *Народные обряды, любовь к природе, дошкольное образование, игры, дети.*

ANNOTATION. *It is devoted to the study of the pedagogical possibilities of forming a feeling of love for nature in children of preschool age by means of folk rituals. In the process of preschool education, folk rituals and traditions play an important role in teaching children to love nature, appreciate its beauty and protect it.*

KEY WORDS: *Folk rituals, love of nature, preschool education, games, children.*

Maktabgacha yoshdagi bolalar uchun tabiatga muhabbatni shakllantirish juda muhimdir. Xalq marosimlari va an'analari bu jarayonda muhim ro'l o'ynaydi. Ular bolalarga tabiatni sevish, uning go'zalligini qadrlash va uni asrashni o'rgatadi. Ushbu maqolada xalq marosimlari orqali bolalarda tabiatga bo'lgan muhabbatni qanday rivojlantirish mumkinligi ko'rib chiqiladi.

Tabiat bilan bog'liq marosimlar: O'zbek xalqida tabiat bilan bog'liq ko'plab marosimlar mavjud. Masalan, bahor kelishi bilan o'tkaziladigan Navro'z bayrami, bu bayramda tabiatning yangilanishi, yangi hayot boshlanishi nishonlanadi. Bolalar ushbu marosimlarda ishtirok etish orqali tabiatning go'zalligini va uning ahamiyatini tushunadilar. Xalq marosimlari doirasida o'ynaladigan an'anaviy o'yinlar bolalarda tabiatga bo'lgan qiziqishni oshiradi. Masalan, "Qizil qalam" o'yinida bolalar tabiatdagi o'simliklar va hayvonlar haqida ma'lumot olishadi. Bu o'yinlar orqali bolalar tabiatni o'rganish va uning go'zalligini his qilish imkoniyatiga ega bo'lishadi. Xalq marosimlari davomida tabiatni asrashga qaratilgan tadbirlar o'tkaziladi. Masalan, daraxt ekish, suv manbalarini tozalash kabi tadbirlar bolalarda tabiatga bo'lgan mas'uliyatni shakllantiradi. Ushbu marosimlarda ishtirok etish orqali bolalar tabiatni sevish va uni asrashni o'rganadilar. Maktabgacha ta'lim muassasalarida o'qituvchilar xalq marosimlarini o'quv dasturiga kiritishlari kerak. Bu orqali bolalar an'anaviy qadriyatlarni o'rganish bilan birga, tabiatga bo'lgan muhabbatni ham rivojlantiradilar. Marosimlar davomida bolalar uchun amaliy faoliyatlar tashkil etish muhimdir. Masalan, tabiatga sayohatlar, bog'dorchilik va o'simliklarni parvarish qilish kabi faoliyatlar bolalarda tabiatga bo'lgan qiziqishni oshiradi.

Xalq marosimlar doirasida san'at va ijodiy faoliyatlar ham muhimdir. Bolalar tabiatni tasvirlash, qo'shiqlar aytish va raqslar o'ynash orqali tabiatga bo'lgan muhabbatlarini ifoda etishlari mumkin. Maktabgacha yoshdagi bolalarda xalq marosimlari vositasida tabiatga muhabbatni rivojlantirish juda muhimdir. Ushbu marosimlar bolalarga tabiatni sevish, uning go'zalligini qadrlash va uni asrashni o'rgatadi. O'qituvchilar va ota-onalar bolalarga tabiatni sevish va uning ahamiyatini tushuntirishda faol ishtirok etishlari zarur. Bu orqali kelajak avlod tabiatga bo'lgan muhabbatni saqlab qolish va uni asrashga qaratilgan mas'uliyatni his qilishlari

mumkin.

Natijada, maktabgacha yoshdagi bolalarda tabiatga muhabbat hissini shakllantirishda xalq marosimlaridan foydalanishning pedagogik imkoniyatlarini ochib beradi va bu jarayonda o'qituvchilar va ota-onalarning faol ishtirokini rag'batlantiradi. Ushbu tadqiqot bolalarning tabiatga bo'lgan mas'uliyatini oshirish va kelajak avlodni tabiatni asrashga tayyorlashda muhim ahamiyatga ega.

Foydalanilgan adabiyotlar ro'yxati:

1. "2017-2021-yillarda maktabgacha ta'lim tizimini yanada takomillashtirish chora-tadbirlari to'g'risida" 29.12.2016 y. Qarori.Sh. Mirziyoev
2. Maktabgacha yoshdagi bolalar rivojlanishiga qo'yiladigan Davlat talablari. Toshkent. 2008.D. Sharipová va boshqalar. «Agar bolam sog'lom bo'lsin desangiz» (Ota-onalarga maktabgacha yoshdagi bolalarning gigiyenik tarbiyasi haqida). Metodik qo'llanma. Ooshkent. 2006.
3. O. Hasanboyeva. H.Jabborova. Z.Nodirova. Tabiat bilan tanishtirish metodikasi. -T.: Cho'lpon NMIU. Qo'llanma. 2006.
4. Sh.M. Kamolxo'jayev. «Tabiatshunoslik asoslari». T.: «Moliya», Qo'llanma. 2002.
5. H.S. Yoldoshev. SH.M. Avazov. «Ekologiya va tabiatni muhofaza qilish asoslari».T.: «Mehnat» nashriyoti. Qo'llanma. 2003.
6. 1. Xolliyev. A. Ikromov. «Ekologiya» - T.: «Mehnat. Qo'llanma. 2001.